

Deyan Radev, Ph.D.
Associate Professor of FinTech and Banking
Director of CEE Centre for Digital Finance

Faculty of Economics and Business
Administration
Sofia University
125 Tsarigradsko Shose Blvd., bl.3

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Деян Радев
Катедра „Статистика и иконометрия“
Стопански факултет
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално 3.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли)

Тема: „Modeling Economic Uncertainty: Methods, Evaluation, and Applications of Probabilistic Forecasting“

Автор: Михаил Веселинов Янчев

Научен ръководител: проф. д.ик.н. Антон Герунов, катедра „Икономика и управление по отрасли“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Основание за становището: Заповед РД 38-454/19.07.2023 г. на Ректора на СУ „Св.Климент Охридски“ проф. д.ф.н. Анастас Герджиков

Информация за автора

Михаил Веселинов Янчев е завършил Втора английска гимназия през 2006 с фокус английски и математика. Между 2006 и 2010 следва в Университет Аделфи в Ню Йорк, където получава бакалавърска степен по икономика. Между септември 2010 и декември 2011 следва в Университет Фордам, където защитава магистърска степен по икономика с фокус върху икономически теории, математика, статистика и иконометрия. Между 2012 и 2015 е макроикономист в Българска народна банка, след което заема експертни и ръководни позиции в частния сектор, свързани с моделиране на кредитен риск, количествен анализ, автоматизация и други приложения на наука за данните.

През 2020 г. е зачислен като докторант към Катедра „Икономика и управление по отрасли“ на Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Докторантът е положил успешно всички

изпити в рамките на докторската програма. Отчислен е предсрочно с право на защита през 2023 г.

Общият брой набрани точки от образователната програма, апробацията на научните резултати на докторанта и публикациите, покрива изискуемия брой съобразно вътрешната регламентация на СУ и Стопанския факултет.

Обща характеристика на дисертационния труд и оценка на получените резултати

Представеният дисертационен труд съдържа увод, три глави, заключение и списък на използваната литература в обем от 151 страници. За визуализиране на съдържанието са използвани 33 фигури и 18 таблици. Цитирани са над 360 литературни източници, голяма част от които са публикувани през последните десет години.

В увода се дискутира актуалността на темата, обекта и предмета, целите и задачите на изследването, изследователската теза и хипотези, методологията и ограниченията на изследването. Изследваният проблем е изключително актуален, както в научно, така и в научно-приложно отношение. Обектът и предметът на изследването са ясно и коректно формулирани. Избраната методология на изследване напълно съответствана поставените цел и задачи.

Първа глава съдържа теоретичната рамка на дисертацията. В първата част на главата се дефинират понятията риск и неопределеност (несигурност). Дискутира се разликата между риск и несигурност, както и историческата хронология на развитието на литературата за типове несигурност – несигурността на Кейнс, до тази на Найт. Дефинират се алеаторната и епистемичната несигурност и се дискутира разликата между тях. Частта завършва с дефиниция и класификация на несигурността в контекста на икономическото прогнозиране. Втората част на първа глава описва хронологията на развитие на икономическата мисъл, свързана с икономическото моделиране и прогнозирането на плътността на статистическото разпределение на икономическите показатели. Авторът демонстрира отлично познаване на разнообразни научни и емпирични подходи към изследваната проблематика. Задълбоченият обзор на литературата позволява на автора да направи важни изводи за същността на статистическите модели и да предложи полета за научен и практически принос.

Втора глава представя въведение в вероятностното прогнозиране на база невронни мрежи. Главата включва мотивация на използването на невронни мрежи в контекста на изследваната проблематика, описание на генерирането на прогнози за плътността на вероятностното разпределение на база невронни мрежи, както и способи количествено измерване на епистемична несигурност с помощта на невронни мрежи. Интуитивно е обяснена концепционална рамка за разграничаване на алеаторична и епистемична неопределеност и са въведено редица измерители на качеството на статистическото моделиране.

Трета глава представя резултатите от емпиричното приложение на развитите от автора модели на невронни мрежи. Разгледани са три казуса: 1) Прогнозиране в реално време(nowcasting) на рецесията по време на пандемията от КОВИД-19 през 2020 за няколко малки отворени икономики; 2) Вероятностно прогнозиране на цените на природен газ, минаващ през Балканския газов хъб; 3) Измерване на алеаторична и епистемична неопределеност при

прогнозиране на индекса на потребителски цени в България. Всеки казус включва мотивация на разглеждания проблем, описание на използваните данни, представяне на резултатите от приложението на разработения модел невронни мрежи и дискусия на резултатите.

Дисертацията завършва със заключение, което включва кратко описание на резултатите от емпиричния анализ, изброяване на научните приноси, анализ на оригиналността на изследването, както и практическите ограничения на методологията. Главата завършва с обзор на полета за бъдещи научни изследвания на база на методите, разработени в дисертацията.

Оценка на получените научни и научно-приложни приноси

Дисертацията съдържа сериозни приносни резултати. Въз основа на получените, резултати авторът е открил три групи приноси: 1) Научни; 2) Научно-приложни; и 3) Методологически. Сред научните приноси са разработване на нов метод за икономически прогнози на база невронни мрежи (deep quantile-based probabilistic regression, DQPR). Научно-приложните резултати са, че новият метод се представя по-добре от набор традиционни методи, използвани в литературата по прогнозиране на икономически процеси. Сред методологическите приноси са допълнително развиване на версия на новия метод с помощта на теорията на Бейс и развиване на работни процеси и метрики за интерпретация на резултатите от приложенията на новия метод. Приемам всички формулирани от автора приноси.

Публикации, свързани с дисертацията

Във връзка с процедурата по публична защита докторантът е представил две публикации на английски език, една от които е в списание, индексирано в Scopus. В публикациите се анализират проблемите, разработвани в дисертационния труд.

Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертацията на докторанта отговаря на изискванията.

Бележки и препоръки

1. Дисертацията е написана на отличен английски език.
2. Ефикасно написана и много добре структурирана
3. Личи си опит в писане на policy documents
4. Дисертационният труд може да бъде използван като основа за развитие на учебно съдържание, което ще допринесе за разбирането на теоретичните и емпиричните подходи, както и актуалното състояние в изследваната област от студентите в специализираните магистърски програми в страната.

Заклучение

Оценявам положително представения дисертационен труд. Постигнатите резултати и реализираните публикации демонстрират подготовката и уменията на автора да извършва самостоятелни научни изследвания с много високо качество. Дисертационния труд съответства на изискванията за придобиване на образователна и научна степен "доктор" в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Софийски университет „Св. Климент Охридски”. **Препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли – Индустрия) на докторанта Михаил Веселинов Янчев.**

Подпис:

/ доц. д-р Деян Радев /

29.09.2023г.